

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, február 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Agrárizmus — szocializmus.
- Aradmegye veszedelme.
- Tisza és Körber harcra.
- Az orosz-japán háború.
- Soós bíró bünpöre.
- A februári közgyűlés.
- Pitreich a katonai kérdésekről.
- Rejtélyes halott a Marosban.
- Pénzhamisítók Pankotán.
- A válság vége.
- Az aradi szintársulat új tagjai.
- A temesvári hadtest mozgósítása.
- A szegény tanulók bálja.
- Rablévél az aradi brigádból.
- Tárca: A japán hadsereg.
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodál.
- Irta: Lagerlöf Zelma.

Agrárizmus — szocializmus.

Arad, február 9.

Az Aradmegyében felburjánzott szocialista mozgalmak alkalmából hosszabb cikksorozat folyik egyik aradi lap hasábjain *Vásárhelyi László*, az aradmegyei gazdasági egyesület elnökének tollából.

Amidőn a cikksorozat eddig megjelent közleményeire reflektálni óhatunk, tesszük ezt minden szenvedélytől menten, mert *Vásárhelyi László* egyénisége van annyira tiszteletreméltó előttünk, hogy benne a szándékban és intenciókban önzetlen férfiut lássuk, aki bár a bekövetkezett körülmények között nem képes elfogulatlanul szemlélni az események folyását, és nem képes tárgyilagosan keresni az okokat, melyek a baj gyökerét magukban hordozzák: de törekvésében a föld

népe iránti szeretet vezérli, csak szaturálva egy jó adag fanatizmussal, melyet az agrár-eszmék iránti rajongás oltott belé.

Vásárhelyi László azt a tételt állítja fel, hogy az agrár-politikai mozgalmak, melyek közbevetőleg legyen mondva, a *Szél-Darányi* aera elmúlása óta, életük alkonyát szenvedik, hogy e mozgalmak sikere megmentette volna a népet a szocialista tanok rombolásaitól, ha belé nem avatkozik a sajtó egy része, mely veszélyes politikai és felekezeti tendenciákat keresett az agrárius agitációk tudatos, de szelid és ártatlan játékában.

A megyénkben izzó szocialista izgatásokat egyformán lelketlennek tartja birtokos, hivatalnok, kereskedő és iparos. A harangok félreverése nem képezi kiváltságát egyik társadalmi osztálynak sem. Ami történt s ami meg történni fog, az közös sorsa mindannyiunknak, akiket a szocializmus a saját birodalmán kívül állóknak ismer. És így a bajok forrását kutatni, gazdának és kereskedőnek nemcsak egyforma joga, hanem egyforma kötelessége is.

De már azt a tételt, hogy a bekövetkezett szocialista mozgalmakat a sajtó ama része okozta volna, mely az agrár politikai agitációkat elítélte, a leghatározottabban visszautasítjuk.

Az aradmegyei gazdasági egyesület munkásságát, csak a közel múltban is, vaósággal abszorbeálta a vidéki fogyasztási szövetkezetek létesítése. Egy nagy, és adóterhekkel jól megrakott társadalmi

osztály kipusztítását célozta e törekvés, anélkül, hogy a gyakorlatban boldogabbnak láttuk volna a szövetkezetek fogyasztó közönségét, mint azt a másikat, mely kereskedők útján szerezte be mindennapi szükségleteit.

Ezt a mozgalmat tette kötelező bírálat tárgyává a szabadelvű sajtó. És helyesen tette, mert a beállott szocialis zavarok igazolják, hogy a köznép nem a szövetkezeti boltok fűszerére, lisztjére és pálinkájára áhitozik, hanem olyasmire, amit semmi féle fogyasztási szövetkezet nem adhat nekik: az urak földjére. Konstatálnunk kell tehát, hogy *Seprős*, *Csermő* és *Talpas* közönsége bizony nem lubickolna a meglegedettség tengerében még az esetben sem, ha a sajtó inkriminált része minden szemét behunyta volna az agrár mozgalmak előtt, s a községekben virágzott volna a szövetkezeti bolt, mint hosszú nyáron az ákác.

Közállapotainkról írva, indolenciával vádolja *Vásárhelyi László* a megye közigazgatási hatóságait, melyek — ugymond — szívesen takaróznak be a túlságosan szabadelvű intézkedésekkel megszorított hatáskör palástjába.

A cikksorozat eme passusa, őszintén szólva, meglep bennünket. Mi és velünk együtt nagyon sokan, akik csak távolról szemléljük a megye közigazgatásának mozgató helyét, úgy láttuk, úgy tudtuk, hogy ott az utóbbi években olyan mértékben jutott érvényesülésre az agrár irányzat, a milyen mértékben azt kívánatosnak látta *Vásárhelyi László* ur.

A japán hadsereg.

— Egy kis ismertetés. —

Most, midőn Európa legnagyobb állama, Oroszország és a „kelet franciái”: a japánok közt immár háborúra került a sor, nem lesz érdektelen rövid vonásokban bemutatni a japán hadsereg érdekes szervezetét.

Japán hadereje körülbelül harminc éves multal bír; még 1871-ben a rendes hadsereg kilenc zászlóaljából, két lovasszázadból és nyolc ütegből állott.

A japán hadsereg születési évének 1872. év nevezhető, midőn az általános védkötelezettség törv. nyel elrendeltetett. Ettől az évtől kezdve a hadsereg rohamosan fejlődik; 1875-ben már 31 zászlóalja, 4 lovas század és 8 ütegre szaporodott, mely körülbelül 21.000 embernyi létszámmal felelt meg.

1889-ben a hadsereget porosz mintára szervezték és már 1894-ben, tehát a japán kínai háború előtt a modern haderők közé volt számítható. A mozgósításkor már 250.000 ember állott harcra készen.

Japán az elért harci eredményeket és tapasztalatokat felhasználva, hadserege fejlesztésén dolgozott. Semmi költséget nem sokalva tiszteket küldött a művelt nyugati hadseregeit tanulmányozni, kik tapasztalataikat újból felhasználták, úgy, hogy most a háború megke-

désekor, Japán ha nem is jobb, de minden esetére egyenértékű, modern képzettségű hadsereggel és tengerészettel áll Oroszországgal szemben.

A japán hadsereg jelenleg 18.500 tiszttel, 520 ezer emberrel áll a hadvezetőség rendelkezésére minden percben készen, az adott parancsra a hadműveleteket megkezdeni.

Japán gyalogsága 156 zászlóaljból, lovassága 55 lovasszázadból, tábortüzérsége 114 ütegből, 684 ágyúból áll.

Modern hadsereghez méltóan a technika eddigi vívmányai Japánban is fölhasználtatnak hadműveleti célokra, van 39 utász és vasuti század, egy léghajós osztály, világítási osztagok és postagalamb állomány is.

Miután ez a szigetország területéhez képest nagy partvidékkel rendelkezik, így a vartüzérségnek, illetőleg a tengerparti tüzérségnek nagy szerep jut minékifolytán az összes létszámhoz viszonyítva a vartüzérség nagy állományával bir. Japán 73 vartüzérszázaddal rendelkezik. (A mi egész haderőnk mozgósításakor a hadsereg és honvédség 1.800.000 emberrel szemben csak 90 vartüzérszázadunk van.)

A császár (*Mikadó*) a legfelsőbb hadur és a hadsereg főparancsnoka. A hadvezetőség a tábornagy tanácsból (*Tchensuj fu*) áll.

Hadügyminisztérium, vezérkari főfelügyelőségek a legmodernebb elvek szerint vannak szervezve.

A császár 1900-ban egy katonai műszaki bizottságot szervezett, melynek tagjai a hadügyminiszter, a tengerészeti miniszter, a vezérkar főnöke, a tengerész főparancsnok és hadsereg kiképzés főfelügyelője, tagjai. Ez a műszaki bizottság a hadsereg kiképzését, felszerelését, illető kérdésekben dönt.

A katonai képzőintézetek német mintára vannak szervezve és kitűnő tiszteket nevelnek. A ruházatra és felszerelésre szükséges anyag egy a hadvezetőség által fenntartott gyárban készül, *Sendschi* ben, *Tokió* mellett.

A tüzérségnek *Tokió*ban nagy arzenálja van, hol fegyver lőszer és hadkocsik készülnek, míg az *Osaka*-i arzenál ágyutalpakot, ágyucsőveket és ágyulőszert készít. A löport *Itabaschi* és *Iwachani*-i löpörgyárakban csinálják.

A hadseregnek a lovakkal való ellátásáról a japán kormány olyképen gondoskodik, hogy hét pótlótelep tartalék-lovakkal rendelkezik, míg kincstári ménésbirtokok pótlótelepek állományát fődözik. Különösen érdekes, hogy Japánban csak a kincstár foglalozik lótenyésztéssel és így a hadsereg lóállományát belső gazdálkodással szerzi be. A hadsereg céljaira betanított lovak száma 61.500.

Japán, mint vagyonos állam, féltett hadseregének tisztjeit jobban fizeti mint mi: a tábornagy 82.000 koronát (nálunk 24.000 koronát), az altábornagy 21.000 K. (14.016 K.) a vezérőrnagy 16.750, (11.400), az ezredes 12.560

A megye élén álló főispán nem igen zárkózott el az agrárius urak befolyása elől. Meghallgatta véleményeiket, megszívlelte kifogásaikat és megfogadta tanácsait. A mi javulás négy esztendő óta Arad megye közügyei körül történt, az közös érdeme Urbán Ivánnak és legszorosabban vett környezetének. A mi fogyatkozás négy esztendő óta Arad megye közigazgatása körül végbe ment, az közös hibája a főispánnak és a körülötte csoportosult agrárius uraknak.

Ebben a tekintetben külön dicséret, külön szemrehányás nem illetheti egyiket sem, mert a hol közös volt a munka, ott közös marad a felelősség is.

Mi a magunk részéről pedig ezek után úgy véljük, hogy az elfajult szociális viszonyok kutforrása nem a sajtóban és nem a közigazgatási hatóságok indolenciájában keresendő, hanem egy letűnt politikai rendszer tévedéseiben és bűneiben, mely hogy belevigye a nép minden rétegébe saját nagyságának varázsát; hogy ünnepeltesse magát azok által is, a kik született ellenségei minden hatalomnak, minden rendfentartó kormányzatnak: oda dobta zsákmányul a népet a szocialista izgatók, a nagy hangú, a munkástársadalom filléreire élősködő népbolondítók karjával közé. Ez volt az a kormány, melynek uralmát elnevezte egy bizonyos politikai csoport: „a közélet megtisztulásának.”

Talán vannak ezeken kívül mélyebbre ható okai is a szociálizmus térfoglalásának? Hisz az emberiség fejlődésének minden korszakában támadtak bizonyos evolutiók, átalakulások, divatos áramlatok, melyek romboltak egy ideig és aztán elmultak megint.

Legyünk optimisták és reméljük, hogy ilyen divatos áramlat az agrarizmus mellett — a szocializmus is.

**

TÁVIRATOK.

Franciaországból.

Páris, febr. 9. A nacionalisták elhatározták, hogy hazafias okokból nem fognak a kormánynak nehézséget támasztani, de szónokokat fognak

(7200), az alezredes 9450, (6000), az őrnagy 6350 (4800), a százados 3970 (3000), a főhadnagy 2940 (2040) és a hadnagy 2295 (1680) korona évi fizetést huz.

Különös, hogy az a katona, kit altisztté léptetnek elő, köteles négy évet a rendes szolgálati időn túl ténylegesen szolgálni.

A hadélelmezési és egészségügyi intézmény a kínai háboruban nagyon jól bevált; a sebesültek ápolását illetően az egész katonai orvosi és kórházi intézmény az európai nagyhatalmak hasonló intézményeit célszerűség tekintetében felülmúlja.

A „Veres kereszt” intézmény a japán császárné személyes vezetése alatt áll.

Aml a fegyverzetet illeti, Japán összes szükségleteit, nagyméretű hajó és tengerparti ágyukat leszámítva, az országban szerzi be.

A tüzérség egyrésze hegyi ágyúkkal van ellátva; a tábori tüzérség 1898. mintájú Arisaka gyorstüzelő ágyúkkal van felszerelve.

Formosa szigetet védelmező erődítmények 21 Uchatius-ágyúval rendelkeznek.

Japán a mozgósításra teljesen elkészült. Az hadiélelem beraktározva; az állandó hadsereg nyolc nap alatt teljes létszámban lehet, a hadsereghez tartozó tábori intézmények a mozgósítás második hetében cselekvőképessé és így Japán lélelem nélkül áll a hatalmas „Moskó”-val szemben, mit a japán nép harckedve legjobban bizonyít.

Japán haditengerészete is a legutóbbi évtizedek gyermeke.

kijelölni, ha Cochín interpellációja felett vita indul meg. A szocialisták és a többi pártcsoporthoz szabad kezett adott a kormánynak arra nézve, hogy Franciaország beleavatkozzék-e a háborúba.

A tüzkárosultaknak.

New York, február 9. A képviselőházban indítványozni fogják a baltimori tüzkárosultaknak egy millió dollárral való támogatását.

Arad megye veszedelme.

(Erkölcsi züllés. — Agitáció a papok ellen. — A szocializmus hatásáról. — Adózási viszonyok. — Az arad megyei főfészek. — A megélhetés.)

Arad, február 9.

Az a budapesti újságíró, a ki lent járt Arad megyében a szocializmust tanulmányozni, a közli cikksorozatának befejező részét, melyben a következőket mondja:

A szocializmus, amellet, hogy az érzelmeket elvadította s határtalan fanatizmussal töltötte be a lelkeket, még pusztítást tett általában az egész erkölcsi életben. A romboló szocializmus elterjedtségének fokával lépést tart a hitelenség, a dologkerülés és könnyelműség növekvése.

Az oláh valóságáról ismeretes. Papja szavára hallgat s a legnagyobb vétkeknek tartja ellene még csak gondolatban is vétetni. A nép és papja közötti viszony, legalább az általam bejárt részeken, a szocializmus beözönlése után gyökeresen megváltozott. A papok ugyanis kezdetben igyekeztek felnyitni a nép szemét s felfedték a szocialista apostolok műveleteinek hátterét, a kizsákmányolást; rámutattak a végzetes következményekre.

A pap a nép embere, neki a néppel kell tartani. Aki a szocializmus ellen beszél, az a nép ellensége is. Elfordultak a papoktól. Most már templomba alig járnak s több helyen felhangzott az is, hogy semmi szükség a papokra, el kell kergetni őket. Különösen *Talpason* és *Sepréson* nagy az ellenszenv a lelkipásztorok ellen.

A dologkerülés jelei tavaly tavasszal és nyáron a gazdasági munkásnál tüdődezték föl. Sokszor kötéllel is alig lehetett munkáskezet fogni. Arató sztrájk erre sohasem volt, tavaly azonban egyre-másra sztrájkoltak. De a saját földjét is elhanyagoltan művelte, csak egy nagyjában. Minek pazarolja most erejét, azt tartja, amikor nemsokára sok földje lesz s urasan élhet majd! Így megcsappanván természetesen jövedelme, adósságokat kénytelen csinálni. Különösen szedeget föl, mert most több kell a korcsmában is, ahol eszmecserére összehgyűlnek. Csak úgy szírazon nem üdöngélhetnek.

A kínai-japán háború után Japánnak 43 hadihajója és 26 torpedónaszádjá volt, összesen 78.000 tonnatartalommal. Ezekhez a hajókhoz már azon tíz hajót is hozzászámítjuk, melyet a japánok a kínaiaktól elvettek.

Tíz évi szorgalmas munka után a japán tengerészet olyképpen fejlődött, hogy bármely tenger: nagyhatalommal szemben, hajóminőségére, felszerelésre, legénység és tiszték képzettségére egy színvonalon áll.

Jelenleg a japán hadiflotta 8 csatahajóból, 8 páncélos cirkálóból, 7 közepes cirkálóból, 9 kis cirkálóból, 9 tengerparti védőből, 20 ágyúnaszádból, 4 jelzőhajóból, 15 torpedóuzóból, 65 torpedónaszádból és 11 segédhajóból áll, tehát összesen 156 hajó 270.000 tonnatartalommal, 125 nehéz, 483 közepes és 940 gyorstüzelő ágyúval.

A haditengerészettel együtt a kereskedelmi flotta is szerepet fog a jövő háborúban játszani.

A „Nipon Inszen” társaság 90 nagy hajóval rendelkezik, összesen 240.000 tonnatartalommal; ezek a hajók mint segédcirkálók, ágyúkkal lesznek felszerelve. Az ágyúk az arzenálban vannak beraktározva. Csapatzállításra az illető hajók olyképpen szolgálnak, hogy 2 hadosztály, 30.000 ember, 6000 ló és ágyúk, továbbá 21 napra való élelmiszer nyolc napon belül bárhova szállíthatók.

Látogatották is most az ivók s erősen fogy a pálinka. Különben erre tavaly jobban is telt, hogy nem kellett adózni.

Az adó megfizetés arányára feljegyeztem egy-két igen érdekes adatot. Így például *Csermő* község állami adója évenként 11.000 korona, természetesen bele nem érve a birtokosság adóját. Ebből alig folyt be a múlt évben 2000 korona. *Sepréson* a 18.000 koronát kitevő állami adóból 3890 korona 67 fillér fizettetett be; *Talpason* 12.000 koronából 1500 korona. Ennek ellenében a szocializmustól mentes községekben, mint értesültem, fele, háromnegyedrész mindenütt befolyt az állami adónak.

Végül — mint a szocializmus méltelyezésének egyik legkínosabb jelenségét — felemlitem, hogy nem csupán a földnélküli osztályt, de talán jobban a földdel bírókat inficiálta. A főkomposok rendszeren a 4—5—10 hold földdel bíró gazdák. És ez képezi a legveszedelmesebb elemet, nem pedig a zsellérek. Ezek főképpen ragaszkodó, hü követői a mindent felforgató eszméknek, rabszolgái a vezetőknek.

A szocializmus mint már rámutattam, Arad megyében majdnem kizárólag oláh-lakta községeket borított el. Akik jobban ellentállottak a bajnak, a magyarajku községek; legerősebben pedig a svábság. A Bihar megyével határos *Kisjenői* és *Borosjenői* járás felső része, amely vizsgálódásom tere volt; a Békésmegyével határos *eleki* járás: északon; a Marossal határos *radnai* járás: délen; a Torda-Aranyos- és Hunyadmegyékkel határos *nagyhalmágyi* járás: keleten, főfészke a mindent felforgató szocializmusnak. Elszórtan ugyan a többi járásokban is előfordul, de alig számbavehetőleg és egyáltalán nem veszedelmes jelleggel. Az említett négy járás lakossága mintegy nyolcvan százalékban oláh s nincs is itt község, ahol helyileg ne lenne szervezve a szocialista-párt.

Áttérve azon okokra, amelyek a szocializmus rohamos és pusztító terjedését elősegítették, ezek között talán a legfontosabb szerepet játszanak a kereseti viszonyok. Néhány erősen inficiált község rövid gazdasági monográfiáját adom e célból.

Vegyük elő például elsőnek a borosjenői járás közepe táján fekvő *Csermő* községet, melyet 4800 lélek lakik; hetven százalékban oláh, harminc százalékban magyar. A községi lakosságnak háromezer hold földje van. *Csermő* községe azonban, dacára csekély földjének, még egy évtizeddel ezelőtt is meglehetősen jólétnek örvendett. A földművelés mellett intenzíve foglalkoztak sertésenyésztéssel s meglehetősen jövedelmező iparuk is volt, a vályukészítés.

A sertésenyésztés azonban tönkretette egész állatállományukat. Három évben egymásután próbálkoztak meg — nemcsak itt, hanem a szomszédos *Somoskészi* és *Apáti* községekben, amelyek pedig hét-nyolcszáz darab sertést hajtottak föl a gyulai vásárookra egyszerre, újra meg újra a tenyésztéssel, de hiába, a mindig drágább és drágább pénzen beszerzett állatok áldozatul estek a járválynak. Ezzel indult meg a lakosság anyagi romlása. A vályukészítés ipara is teljes hanyatlásban van immár s alig tájt valami jövedelmet. Nemcsak a *Csermő* tölgyes-erdők kipusztítva, de az egész járásban is alig akadni már irmagjára a hajdani erdőségeknek. Mindenütt az eke szent már barázdát a magunk. Így most Hunyad- és Torda-Aranyosmegyébe, sőt Fogarasmegyébe is eljárnak a vályukészítéshez alkalmas faért. A kocsin való eljárnás s visszajövetel, az ott való élés mind sok időbe és pénzbe kerül, úgy, hogy a szegény oláhnak szinte haszna se marad a munkáján és fáradtságán. Egy öreg oláh ember beszélt nekem, hogy a múlt ősszel községétől háromnapos járó földre járt a vályuhoz alkalmas faért. Nyolc forintért vett is egy megfelelőt, a melyet tíz napi keserves munka után dolgozott föl vályukká.

Azután elindult vele vásárról-vásárra s kiáru t belőlük *tizenhét forint árut*. Távol volt pedig hazulról kereszámaban *huse n pig*. Addig azonban, amíg a községi és közeli erdőket nem pusztították ki, kéznél is, olcsóbb is volt a fa s otthon végezhetette munkáját, több haszonnal.

Csermő elszegényedésére különben érdekes világot vet a községbeli magyarság vagyoni süllyedése is. 1885 óta laknak itt magyarok, amikor *Glatz Béla* 2200 holdas bir-

tokát megvásárolta a Csongrád megyei Takarékpénztár s parcellázva eladta nyolcvan szentesi családnak, 15—80 holdankint. Tizennyolc év telt el azóta s nyolcvan holdas gazda nem akad most közöttük, de még negyven holdas is csak egy-kettő; egyharmadrésze pedig máris földnélküli.

Tisza és Körber harca.

(A politikai helyzethez.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 9.

A politikai helyzetben kétségkívül jelentős fordulat állott be tegnap óta. A budapesti pártkörökben megint mozgalmas az élet s főleg az ellenzéki politikusok tanyáin kezdenek mozgolni. A fiatalság újból előveszi egyetlen harci szerszámát: a nagyító üveget, amelyen keresztül különösebb megerősítés nélkül is láthat nagy sérelmeket és éles ellentéteket. Az ellentétek állítólag Tisza István katonai programja és Pitreich lovag nyilatkozatai között találhatók meg. Polónyi Géza is erősen figyeli az ugynevezett ellentéteket, s már tegnap kijelentette, hogy föl fog szólalni ezek miatt a képviselőházban.

A valódi igazság pedig az, hogy Pitreich semmiben sem tért el a Tisza István gróf programjától s hogy az ellentétek keresgetése és szándékos kikutatása olyan bonyodalmakhoz vezethet, amelyeket a különben is mélyen súlytolt nemzet alig tudna már elviselni.

Nagyon érdekes az, amit egyik politikusunk mondott azokról a készülődésben lévő ellentétekről, amelyeket szándékosan termelnek mostanában.

— A politikai csatátér egyik jellemző sajátossága — ugymond — az volt, hogy mikor nem volt együtt a képviselőház, s hiányzott egy-két napig a szórakoztató szenzáció, azonnal megindult a keresgélés valamely nagy félreértés után, hogy ha már a parlament nem szórakoztatja az embereket, legalább a privát félreértésekben legyen az embereknek egy kis mulatsága. Így van most is. Az ellenzéki ifjúság szándékosan keresi az alkalmat a félreértések megteremtéséhez, hogy ilyen módon jusson szerephez. Ahelyett, hogy összefognánk érdekeink győzelemre juttatása érdekében, fölülünk ezeknek a tréfacsinálóknak.

Ebben a megfigyelésben végtelen sok igazság van s az objektív és jó szemű historikus, aki egykor megfogja írni a hadsereg dolgaiért folytatott politikai harc történetét, ezt a szempontot nem fogja elhanyagolhatni.

Bécsben azonban tényleg van fordulat a helyzetben. A harc Körber és Tisza közt ép olyan stádiumba jutott, mint a japánok és oroszok mérkőzése. A háború ugyan nincs megüzenve, de mindkét fél erősen fegyverkezik. Sokan, a kik mélyebben néznek a dolgok rejtekébe, azt mondják, hogy ez a küzdelem egy nagy, alig sejtett átalakuláshoz fog vezetni. Itt nem két miniszterelnök harcáról van szó, hanem két rezsim elkeseredett küzdelme indul meg.

Am kitörődik a néppártok táborában ezekkel a készülő dolgokkal? Ki gondolkozik ott úgy, hogy soha Magyarországnak nem volt nagyobb szüksége összetartásra, mint most? Az ő szemük előtt csak egy cél van: megbuktatni Tisza Istvánt, azt a Tisza Istvánt, a ki bátran és erélyesen áll most is a csatában s aki csakugyan hősi erélyvel veszi föl az elője dobott keztyűt, ha nem is keres ellentéteket ott, a hol de facto nincsenek.

Soós bíró bűnpöre.

(A főtárgyalás második napja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 9.

A közönség állandóan nagy érdeklődése mellett folytatta ma a pestvidéki büntetőtörvényszék Soós Kálmán dr. és társa elleni ügyben a főtárgyalást. A bizonyítási eljárás lefolyása nagyon kedvezően volt a vádlottakra nézve. Az első esetben, mikor arról volt szó, hogy az Esterházy konyakgyár kontra Sárkány Arnold-féle védjegyhamisítási ügyében Soós bírót Schwarcz ügynök utján 500 koronával megfizették, a tanúk nem akartak vallani, mert csakis árthatnak volna dr. Soósnak, és ha kényszerűségből vallottak, tényleg erősen kompromittálták vele a folyton ártatlanságát hangoztató Soós bírót.

Ma délelőtt a második bűnesetre tértek át, amit röviden a következőkben ismertetünk:

1902. évi június havában Ney Simon család vétsége miatt följelentette Schlesinger Leót azért, mert őt egy aranylánccserénél olyképp szedte rá, hogy a kiválasztott helyett egy hasonló, de kevesebb értékű aranyat tartalmazó láncot adott neki. A büntető járásbírósch Schlesingeret fölmentette. A panaszos megfélembeszte az ítéletet és így az ügy Soós Kálmán dr. bíróhoz került. A törvényszék kimondotta ugyan, hogy Schlesinger bűnös, az ítélet meghozatalában azonban Soós már nem vett részt, mert időközben megindították ellene a vizsgálatot.

Schlesinger elmondta, hogy a főlebbezés idejében megjelent nála Schwarcz ügynök, akit ezelőtt nem ismert. Azt ajánlotta, hogy adjon 200 koronát Soósnak, akkor megszüntetik ellene az eljárást. Schlesinger, vonakodott a kivánságot teljesíteni, mire Schwarcz megfenyegette, hogy elítéli két hétre, ha nem fizet. Schlesinger végre kényszerhelyzetbe jutva, Schwarcz ajánlatával fölkereste Soós bírót hivatali helyiségében és pártfogását kérte. Soós azzal állott elő, hogy az ügye rosszul áll, mert még a mérszarost is elítéli, ha kevesebb huszt mér. Különbben majd beszél bírótársaival. Mikor végre azt ajánlotta, hogy a bíró aranyeműit ingyen kijavítja, Soós kedvetlenül az felelte, hogy beszéljen még egyszer Schwarcz ügynökkel. Az ügyészség szemint itt is kétségtelen, hogy Soós bíró kísérletet tett arra, hogy Schlesingeret megvesztegessen és hogy ez be nem következett, csak azon mult, mert Schlesinger nem akart kötélnek állani, sőt amikor később elítélte őt a törvényszék, bűnvádi feljelentést tett Soós ellen, azzal vádolva őt, hogy csak azért hoztak ellene kedvezőtlen ítéletet, mert nem engedte magát megszarolni.

Soós bíró az elnök kérdéseire kijelenti, hogy jól emlékszik a Schlesinger ügyre, valamint arra is, hogy Schlesinger közvetlenül a főtárgyalás előtt nála járt, azonban ekkor pénzről, vagy jutalomról szó sem volt. Schlesinger az ő pártfogását kérte és tekintettel arra, hogy az ügy igazságtalan volt, ő, mint bíró megtagadta ezt. Megengedi, hogy Schwarcz, akitől minden kitélik, elment Schlesingerhez és tőle az ő nevében pénzt követelt, azonban az ő beleegyezése nélkül történt és ha tudja, bizonyára elveszi a kedvét attól, hogy az ő nevében ilyen visszaéléseket kövessen el.

Az elnök figyelmezteti Soóst, hogy úgy Schesinger, valamint Schwarcz a szemébe fogják mondani, hogy tudott a megvesztegetés kísérletéről, mire Soós elkeseredetten felel:

— Ennyi vakmerőséget még sem tételezek föl róluk!

A bíróság ezután Schwarczot szólította elő. A furfangos ügynök, aki a megteste-

sült cinizmus, ezuttal is megtagadta a vallomást.

A ciróság ezután Durable lényező részvénytársaság ügyét tárgyalta. Az a vád ennél az ügynél Soós bíró ellen, hogy úgy Durable-tól, mint ennek ellenfelétől, pénzt követelt. Soós bíró az elnök kérdéseire kijelentette, hogy teljesen ártatlannak érzi magát.

— Igaz — ugymond, — hogy mikor ez az ügy, melyet a járásbírósnál Kürti dr. al-bíró tárgyal s a melyben formai törvénysértést követett el, a törvényszéknél hozzám került, járt nálam a Durable ellenfelének az ügyvédje informálni. Jött a Durable ügyvédje is informálni, de semmiféle tisztességtelen dolog nem történt. Sem én nem kértem pénzt, sem Schwarcz Ábrahámot meg nem bíztam azzal, hogy nevében a felektől pénzt kérjen.

Schwarcz Ábrahám vallomásában megerősítette Soós bíró amaz állítását, hogy őt nem bizta meg Soós azzal, hogy a felektől pénzt kérjen. Kapott ugyan ezen ügyben 500 koronát, de ezt az „üzletet“ a maga szakállára csinálta s Soós bírónak tudomása sem volt róla.

— Mondja csak Schwarcz, — kérdezte az elnök, — tett ön egyik tanu előtt olyasmi megjegyzést Soós bíróra: Ihm sind din Knödel lieber, als die Sugge?

— Meg lehet, hog; mondtam.

Két lényegtelen tanu kihallgatása után elnök a tárgyalást délután fél 4 órára halasztotta el.

A tárgyalást ma még nem fejezték be, az előre láthatólag több napig fog tartani.

Az orosz-japán háború.

(A csapatok fölvonulása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 9.

A francia és orosz sajtó meglehetősen föl tudta lovalni az európai közvéleményt Japán ellen, amely az eddigi szokasos formák ellenére hadilábra helyezkedett Oroszországgal. Való tény, hogy Japán kormánya nem várta be Oroszország válaszigjegyzékét és visszahívta követét, ami okvetlenül a háború megüzenésének jelentőségével van felruházva. Most, különösen az érdekelt felek, szemforgatva kommentálják, hogy Japán megsértette a nemzetközi formákat és így Európa rokonszenvére nem érdemes tovább.

Azonban aki elfogulatlanabban nézi a dolgok fejlődését, az okvetlenül Japánnak fog igazat adni. Mert Japán kormánya szerencsésen belelátott az oroszok kártyájába. Tisztában volt azzal, hogy Oroszország azért huzza-halasztja a tárgyalásokat, mert időt akar nyerni haditengerészetének kiegészítésére. Mialatt udvarias formákban, békitve és kitérve válaszoltott Oroszország Japán jegyzékeire, folyton fegyverkezett és mindig veszedelmesebben szerelte föl hadseregét. Azt Japán nem nézhetett tétlenül és kénytelen volt saját létérdekének megvédelmezésére az ultima rációhoz fordulni. Japán a formák kedvéért nem akarta legvitalisabb érdekeit feláldozni.

Mai távirataink a következők:

London, február 9. Harminc japán kereskedelmi hajó szombaton még tengeren volt a világ minden táján, de azóta utasítást kaptak és most biztonságban vannak. Egy japán gőzhajó, mely az indiai óceánon jár, veszedelmében forog, mert az orosz hajók könnyen elfoghatják. Egy japán gőzöst, mely január 29-én

futott ki a londoni kikötőből, a máltai kikötőben érte utól a parancs, hogy meneküljön angol kikötőbe. A japán postahajó-társaság 80 hajója közül csak kettő van úton, a többi befutott a koreai partvidék kikötőibe.

London, február 9. Japán ügynökök Cap-sowuban tömérdek öszvért vásároltak.

Lemberg, február 9. Sok lengyel tartalékos tiszt és ma orvos felajánlotta szolgálatait a bécsi japán követnek háboru esetére.

Berlin, február 9. Pétervárról táviratozzák a „Berliner Tageblatt“-nak: Oroszország elkészült a háborura. 240.000 főnyi serege van Kelet-Azsiában és 100.000 főnyi csapata felszerelve áll készen az indulásra. Ezeket a csapatokat a szibériai vasuton fogják elszállítani.

Szofia, február 9. Az összes lapok rokon szövegesen írják Oroszországról a háboru küszöbén. A Vicserna Posto követeli a bolgár hadsereg mozgósítását, hogy Bulgária sakkban tarthassa Törökországot, ha esetleg kedve támadna a Kaukázusba betörni. A Dnevnik lelkesedéssel üdvözlöi Oroszországot, a szlávok dicső védelmezőjét.

Köln, február 9. A „Kölnische Zeitung“ cikket közöl a keletázsiai kérdésről, melyet a következőleg fejez be: A német politika azt hiszi, hogy az általános béke és művelődés érdekeinknek akkor szolgál legjobban, ha nem hagy kétséget aziránt, hogy Németország a jelen zavarokban nem törekszik semmiféle előnyre és mindenekelőtt nem törekszik területi gyarapodásra. A különböző részről történt ama kísérletek, hogy Németországnak más politikát imputáljanak, tarthatlanok és alaptalanok.

Pétervár, február 9. Port-Arthurból jelentik: A japánok még folyton távoznak. Különbözik minden csendes.

Pétervár, február 9. Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy értesülése szerint a Mandsu nevű orosz ágyunaszádról szóló jelentés koholmány.

Port-Arthur, február 9. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Szjölből japán utászok érkezését jelentik. Az ottani lakók a japáni csapatok megérkezése hírére nyugtalanok. Jelentések érkeztek egy japán csapatnak Mazamfóba való érkezéséről.

Peking, február 9. A tegnap este ideérkezett orosz csapatosztály a helyi orosz követiséget védő legénységi állományt megerősítette.

New-York, február 9. Loomis államtitkár az orosz nagykövetnek ma ismételtén kijelentette, hogy az Egyesült-Államok teljesen semlegesek maradnak.

Washington, február 9. Az orosz-japán háboru esetére Wood őrnagy a japán és valószínűleg Allen dandártábornok az orosz hadsereget fogja mint amerikai katonai attasé kísérsni.

Washington, február 9. A miniszterelnökség sürgeti a mukdoni, autungi és delni konzulok rövid időn belül történő elutazásához való előkészületeit, tekintet nélkül a háboru valószínű kitérésére. A helyi hatóságok azt vélik, hogy a háboru nem ok arra, hogy a barátságos hatalmok konzuljai ne foglalják el állomásaikat.

Tokió, február 9. A japán kormány rendeletet adott ki, mely szerint 400,000 embernek fegyverbe kell állnia.

Páris, február 9. A párisi pápai nuncius meglátogatta a párisi japán követet és felajánlotta neki a pápa közbenjárását.

Pétervár, február 9. A vasúti miniszter elrendelte, hogy a Szibériába érkező kocsikkal közlekedő két gyorsvonat forgalmát további rendelkezésig beszüntessék.

New York, február 9. Ideérkezett jelentés szerint egy hajóadosztály elhagyta a japáni vizeket, hogy Tsemultu-ba menjen.

Bécs, február 9. A N. Fr. Presse külön kiadásban jelenti, hogy az orosz cár ma délután Japánnak hadat üzent.

London, február 9. Magántáviratok azt hozzák hírül, hogy 14 orosz hajó, mely a középtengeren az orosz flottát képviselte, megsérült. A hajóhad kénytelen volt Port Said-ba vitorlázni és ott horgonyt vetni.

Pétervár, február 9. A mára kitűzött udvari bál elmaradt. A cár, a cárné, a nagyhercegek és főméltóságok könnyörgő istentiszteleten vettek részt az orosz fegyverek győzelméért.

Berlin, február 9. Pétervárról jelentik: Az admirális távirata szerint a japánoknak Port Arthur ellen intézett támadása alkalmával 11 japán hadihajó és egy orosz hajó elsüllyedt. Hét orosz meghalt, sokan megsebesültek. Port Arthur lángokban áll.

London, február 9. Hivatalosan jelentik, hogy a Berlinbe érkezett pétervári híradásnak semmi komoly alapja sincs.

A februári közgyűlés.

(Küldetés három napos tárgyalásra. — Az arad-hegyaljai motoros és a város. — Ismét a Weitzer ügy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

A holnapi törvényhatósági közgyűlést előkészítő mai tanácsülésen két különösen érdekes tárgy került szóba. Az egyik az arad-hegyaljai motoros vasút ügye, a másik a Weitzer-ügy. Mint két tárgy körül erős és szenvedélyes vitára van kilátás, és eltekintve az apróbb, de mégis közérdekű tárgyakról, ez a két tárgy maga ki fogja egy napi ülés idejét tölteni; kilátás van tehát, hogy a közgyűlés két, esetleg három napig is eltart.

Már a pénzügyi bizottság ülésén erős vitára adott alkalmat, hogy az arad-hegyaljai motoros vasút felépítését tervező társaság 100,000 korona értékű törzsrészevény és 50,000 korona értékű elsőbbségi részevény jegyzését kérte a várostól. A pénzügyi bizottság akkor erős vita után elhatározta, hogy javasolja ugyan a közgyűlésnek 50,000 korona értékű törzsrészevény jegyzését, de csak azzal a kikötéssel, ha a társaság ugyanily értékben enged át a városnak elsőbbségi részevényt.

Ezzel szemben az előkészítő tanácsülés ma azt a határozatot hozta, hogy a közgyűlés elé oly értelmű javaslatot terjeszt, a mely szerint a közgyűlés a város pénzügyi viszonyaira való tekintettel egyáltalában semmit, egy fillért sem szavaz meg a hegyaljai motoros céljaira. Ez a határozat, hosszú vita után hozatott, a melynek során több erős felszólalás hangzott el az ellen, hogy a város közönségére ismét terhet rójanak. Mert ha ez a teher egyes polgárokra nézve csekély is, de a mostani 64 százalékos pótdadó mellett nem lelkiismeretes dolog ezeket dobálni egy olyan vállalat torkába, a melynek jövője egyelőre nagyon bizonytalan.

A Weitzer-hagyaték dolgában, a mint már közöltük is, a miniszter ugyan nem kifogásolta a Steinhardt Mór dr. megbízatását, de arra utasította a várost, hogy szólítsa fel Steinhardt Mór dr.-t a felszámítandó honorárium tekintetében nyilatkozattételre. Ettől a nyilatkozattól teszi függővé aztán a miniszter a végleges döntést. Másrészt ugyanebben az ügyben a város jogügyi bizottsága úgy határozott, hogy egyes ingókat, amelyekre Weitzer János özve-

gye tulajdonjogi igényt jelentett be, a leltárba ne vegyenek fel.

Ezzel szemben a közalapítványi királyi ügyigazgatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezeket az ingókat ne adják ki az özvegynek. Miután azonban a végrendelet szerint az özvegy úgy is az összes ingék hasznélvezetét bírja és az ingókról semmiféle záradási kötelezettséggel nem tartozik, tehát a szóban forgó pár korona értékű jószágot épügy elidegenítheti, mintha a jogügyi bizottság határozata érvényben volna. A per mostani állása mellett pedig sem nem észszerű, sem nem méltányos dolog ez a rideg visszautasítás, hiszen az elhunyt örökösök közül egyedül az özvegy az, a ki férje végrendeletét tiszteletben tartja és Arad városához szit.

Valószínű tehát, hogy a törvényhatóság már csak méltányossági tekintetből sem veszi tudomásul a közalapítványi ügyigazgatóság határozatát, a mely körül ugyancsak erős vita várható.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Vörös Kereszt-egylet közgyűlése. Ma délután négy órakor tartotta a Vörös Kereszt-egylet aradvárosi választmánya a város háza tanácsstermében rendes évi közgyűlést. Az ülés megnyitása után Marosi Miklós titkár felolvasta az évi jelentést, melegen emlékezve meg az egylet négy elhunyt tagjáról. Majd az Országos Vásár jövedelméről számolt be. Miután jelenleg új egészségügyi intézményre szükség nincs, a jövedelmet takarékpénztárba teszik gyűmölcsözés végett; 300 koronát azonban a polgármester kezébe utalnak a városi szegények segélyezésére. A jelentést tudomásul vették. Majd a számvizsgáló bizottság jelentése következett, mely után Wadovsky Gusztáv pénztárosnak megadták a felmentvényt. Ezután a tisztikar megválasztása következett. Elnökök lettek újból: Bréda Viktorné grófné és Institoris Kálmán. Alelnökök: Wadovsky Gusztávné és Kádas Kálmán. Pénztáros Wadovsky Gusztáv, titkár Marosi Miklós. A választmány egyharmada kilépett; egyhangulag újra beválasztattak azzal a különbséggel, hogy az Aradról végleg eltávozott Medveczky Edéné helyére Lócs Rezsónét és az egyesületből kilépett Múlek Lajos dr. helyére Lócs Rezsőt választották be.

Az ülésen jelen voltak: Bréda Viktor grófné, Fényes Iván dr.-né, Hegedüs Izsóné, Issekutz László dr.-né, özv. Robozné, Tisch Mór dr.-né, Wadovszky Gusztávné, Wiener Gyula dr.-né, Institoris Kálmán, Kádas Kálmán, Marosi Miklós, Posgay Lajos dr., Salacz Gyula, Wadovsky Gusztáv.

(*) Az Asztalos Sándor társaság tegnap ünnepélyes közgyűlésén a társaság belső ügyei is napirenden voltak. Rónay János titkár felolvasta a társaság eddigi működéséről szóló jelentést, amit tudomásul vettek és a tisztikar megadták a felmentvényt. Köszönetet szavaztak Vidulovics Izidor, Szállasi Aladár, Weinberger Ede és Jakabffy István tagoknak az alakulási költségek viseléséért. A választmányt 40 tagra egészítették ki és ezenkívül titkárt, ügyészt, két jegyzőt és tiszteletbeli tisztviselőket választottak. A számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vették. A tagok száma 226; a szoboralap 1100 korona. Majd megejtették a tisztviselőválasztásokat, elnök lett: Sófalvi György, diszelnök Szendy János, tiszteletbeli társelnök Mittner József, társelnökök Pankert Viktor és Reinhart Gyula. Tiszteletbeli alelnök Sztanity Mátvás, alelnökök: Domján János, Vidulovics Izidor, Gásza Béla, Duló Lajos; titkár: Rónay János; tiszteletbeli jegyző Posch Dezső, jegyzők Korom József, Sommer János, Vitkay György, Török Viktor; pénztáros Well Alajos, ellenőrök Institoris János, Jermann József, Klapok Alajos, Jakabffy István; gazda Reiner Ede, ügyész Nagy Sándor dr., tb. ügyész Barabás Béla dr. A társulat vagyonát az Aradi iparosok hitelszövetke-

zetében helyezik el. A gyűléshelyiség a régi marad.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesületének évi rendes közgyűlése február 21 én d. e. 9 órakor fog az egyesület helyiségében megtartatni, melyre a tagok öy hozzáadással hívatnak meg, hogy mindazok, kik nálán havi tagsági díjjal hátralékban vannak, azt a közgyűlés előtt befizetni el ne mulasszák, mert elháruló esetben jogukat nem gyakorolhatják. Egyben értesítetnek az egyesületi tagok, hogy az egyesület orvos *Köpf Kálmán dr.*, ki Kossuth utca 64 szám alatt lakik. A közgyűlés tárgyai: 1. A választmány jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Tisztikac megválasztása. 4. Indítványok. Az Előrség.

Pitreich a katonai követelésekről.

(A hadsereg és a magyar politika.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 9.

Nagyjelentőségű ülése volt ma Bécsben a delegáció hadügyi albizottságának, amely délben ült össze *Szell Kálmán* elnöke alatt, hogy meghalassa *Pitreich* közös hadügyminiszternek a *hadsereg kérdésében* elmondandó beszédét.

Pitreich rendkívül hosszasan, minden részletre kiterjedve adta elő nézeteit. Természetes, hogy *nemzeti követelményeinkről nem nyilatkozott valami nagy jóakarattal*, sőt megmondotta kereken, hogy azok teljesítése lehetetlenség. Szóval a közös hadügyminiszter a *hadsereg egységét* félti, és kézzel-lábbal küzd annak megcsorbitatlansága mellett.

Abból indult ki, hogy *katonai szempontból* az a legfontosabb, miszerint a közös hadsereg egy egész maradjon. Némely magyar pártok és politikusok — ugymond — olyan dolgokat követelnek, a melyek homlokegyenest ellenkeznek az ő szes vezető magyar államférfiak eddigi politikájával s a melyeknek helyesléseivel a Monarchia biztonságának előfeltételeit kétségtelenül kérdésessé tennők. Szóló nem magyar ugyan, de *mint ember*, barátja a magyaroknak. Azt azonban nem tudja megérteni, miért álltak elő a magyar urak a katonai téren ezekkel a kívánságokkal most, a mikor oly sok gazdasági és kereskedelmi kérdés vár megoldásra.

Majd így folytatta: Gondoljanak a magyarok arra, hogy a történelem tanúsága szerint minő rettenetes sors várt azokra a nemzetekre, melyek nem tudtak alkalmazkodni azon kötelékhez, melybe őket a *történelmi szükség belekényszerítette*. Gondolják arra, hogy barátaink és ellenségeink ceuzát tartanak a kezükben, hogy számchassanak velünk azon pillanatban, melyben a közös hadsereg mai állapota merázkódtatást szenvedne.

Pitreich ezek után összefoglalta a katonai levelezésekre, a laktanyák feliratára az alapítványi helyek rendezésére s a magyar katonai oktatásra vonatkozó reformokat, a melyek teljesen megegyeznek a magyar kormány katonai programjával.

Végül saját tapasztalásából mondja, hogy tudja, mikép Magyarország szimpátiávan viseltetik a hadsereg iránt, csak egyesek szitják ott az iránta való ellenszemet.

Szell Kálmán elnök elismerést és köszönet mond a közös hadügyminiszternek, hogy nyílt őszinteséggel fejtette ki nézetét.

Ugron Gábor kért nyomban szót s oda nyilatkozott, hogy a *hadügyminiszter fejtegetései törvényeinkkel ellenkeznek*.

Szentiványi indítványozza, hogy a hadügyminiszter mai beszédét nyomassák ki és osszák szét a delegátusok közt. Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták.

Tisza István gróf miniszterelnök volt a következő szónok. Hosszasan utal arra, hogy *Pitreich* mai felszólalásából nyilvánvaló lett, hogy a *szabadelvű párt katonai programja végrehajtást nyert*, a mennyiben a program gyakorlati alkalmazáshoz jutott. A magyar honosságu tiszték visszahelyezése és a katonai intézetek reformja folytán 1906-ig teljesítve vannak azon feltételek, melyek a szabadelvű párt programjában foglaltatnak s a melyek a követelmények teljesítését biztosítják.

Szentiványi több kérdést intéz a hadügyminiszterhez. Nevezetesen azt, mi a végcélja a katonai iskolákban a magyar nyelv tanításának, igaz-e, hogy Csehországban a cseh nyelvet úgy fogják tanítani, mint nálunk a magyart és mi van a katonai igazságszolgáltatás kérdésével?

Pitreich közös hadügyminiszter válaszában előadja az első kérdésre, hogy a *hadügyi kormányzat célja az, hogy szert tegyen megfelelő magyar tisztekre*. A második kérdésre: a hadapródiskolákban a nyelvek tanítására nagyobb súlyt fektetnek, Csehországban csak egy-két tantárgyat fognak cseh nyelven előadni. A mi a katonai büntető reformot illeti, ez irányban a tárgyalások folynak, de még a felől felvilágosítást nem adhat.

Apponyi Albert gróf *Tisza István* gróf miniszterelnökkel szemben azt igyekezett kimutatni, hogy *Pitreich* nyilatkozata nem fedezi a kilences bizottság programját.

Rakovszky István és *Bolgár Ferenc* lényegtelen felszólalása után az ülés véget ért.

Rejtélyes holttest a Marosban.

(Öngyilkosság, vagy bűntény?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Ma reggel egynegyed nyolc órakor a Marospartján járókelők a regatához közvetlen közelében egy *női holttestet találtak*, melyet a Maros árja a part felé sodort, hol a vízbe fult nő ruhája az egyik kőben megakadt. A holttestet először a városi kertész hetese vette észre, a járókelők azonban csakhamar nagy csoportba verődtek a partra, ahol a hulla feküdt.

Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan *Rimanóczy Zsigmond* rendőrtiszt és *Tisch Mór dr. tb. főorvos* mentek ki a helyszínére. A megejtett orvosi vizsgálat konstatálta, hogy a halált fulladás okozta, és hogy a holttest körülbelül egy-két napja lehet a vízben. Harmincöt-negyven esztendő, középnagyságu napszamosnőnek látszik. Fehér sifon ing, hamuszürke, fekete babos ruhaderék és kék szoknya van rajta; a hulla mezitlábás. Nyakán a gége felett egy régiebb időből származó forradás van; a haja fekete, és a szeme sötétbarna. A holttest jól megtermett és jól táplált nőre mutat.

A rendőrség a hulla kiléte iránt megindította a nyomozást. Noha valószínű, hogy az illető öngyilkos lett, még sincs kizárva, hogy a szegény asszony valami *bűntény áldozata* lett. Ebben az irányban azonban mindaddig nem

lehet vizsgálatot indítani, amíg a holttest személyazonossága megállapítva nincsen. A rendőrség azt hiszi, hogy az asszony aradi illetőségű volt, mégis értesítette az esetről a marosmenti hatóságokat, hogy azok is indítsák meg saját hatáskörükben a nyomozást.

A holttestet egyelőre a halottasházba vitték, ahol bárki megtekintheti. A rendőrség ezúton is értesíti azokat, akik valamely hozzátartozójukat sejtik a holttestben, hogy nézzék meg a hullát, és aki felismeri, tegyen erről jelentést.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 10. A radnai kaszinó táncvigalma (Feketesas-vendéglő.)

Február 11. A gyoroki kaszinó hangversenynyel egybekötött táncvigalma.

Február 13. A szegény tanulókat segélyző egyesület bálja (Fehér Kereszt.) — Az aradi magyar államvasuti altisztikör táncvigalma (Vasuti vendéglő.) — A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyesületének új-aradi fiókja álarcos-bálja (Uradaim sörcsarnok.) — A borosjenői asszonyok kalikó-bálja (kaszinó.) — A waggongyári dalkör hangversenynyel egybekötött táncvigalma (Központi Szálló.) — A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyesület glogováci fiókja táncvigalma (Nagyvendéglő.) — Az új-arad-zsigmondházi jótékonycélu Petőfi-asztaltársaság táncvigalma (Petőfi-vendéglő.) — Az aradi és csanádi egyesült vasutak futók karának táncvigalma (Szinbázi sörcsarnok.)

Február 14. A haladás-asztaltársaság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Városiiget.)

Február 16. Grinzigler-estély a tisztú kaszinóban.

Február 20. A Meteor aradi kerékpárklub hangversenynyel egybekötött táncmulatsága (Vass-szálló.)

A szegény tanulók bálja.

— Rendezőség, tombola-ajándékok. —

Arad, február 9.

A február 13-án rendezendő táncestélyre erősen folynak az előkészületek. *Ozv. Hauser Károlyné* elnök a rendezőbizottsággal együtt mindent elkövetnek, hogy az estély kellemes és fényes sikerű legyen. A jegyek ára a következő: személyjegy 4 korona, családjegy 6 korona. A karzatjegyek ifj. *Kein Mór* könyvkereskedőnél kaphatók, még pedig az I. sorban 6 koronáért, a II. sorban 4 és a III. sorban 2 koronáért.

A rendezőbizottság névora a következő:

*Instiőr*is *Kálmán*, védnök. *Dr. Dálnoki Nagy Lajos*, egyesületi alelnök. *Laczay Endre*, egyesületi pénztáros. *Ozv. Hauser Károlyné*, h. ezredesné, egyesületi elnök. *Kabdebó János*, bábelnök. *Kovács Vince*, egyesületi titkár. A rendező bizottság tagjai:

Ozv. Andrányi Károlyné, *Avarffy Imréné*, *Baross Boriska*, br. *Bánhidny Antalné*, *özv. Boros Bébiné*, *Csernovits Diodorné*, *Czeiler Gizella*, *Fabian Lászlóné*, *Fischer Iren*, *Friebeisz Miklósné*, *Halmi Andorné*, *Habereger Györgyné*, *Hász Sándorné*, *Heinrich Sándorné*, *Hermann Gyuláné*, *Hegedüs Lászlóné*, *Herzig Ottóné*, *Jakabffy Dezsóné*, *özv. Junga Sándorné*, *Keresztes Gyuláné*, *Kintzig Ferencné*, *Kövév Béláné*, *Kristyóri Jánosné*, *Laczay Endréné*, *Lukács Lajosné*, *Lócs Rezsóné*, *Lukácsy Lajosné*, *Lukács Gyuláné*, *Lusztig Arminné*, *Lühe Imréné*, *Marschall Lajosné*, *Millig Jozsefné*, *Moitorisz Vilma*, *Onca Miklósné*, *özv. Purgly Lajosné*, *Polonyi Jenőné*, *Reicher Károlyné*, *özv. Ronay Janosné*, *Robitssek Agostonné*, *Scroo Béláné*, *Schusster Henrikné*, *özv. Salamon Samuné*, *Sármezey Endréné*, *Simon Károlyné*, *Staubert Jozsefné*, *Steiner Ferencné*, *Szathmáry Gyuláné*, *Szalay Antalné*, *Szucsú Jánosné*, *Tagányi Istvánné*, *Tagányi Sándorné*, *Tisztú Lajosné*, *Tisch Mórné*, *özv. Traytler Antalné*, *Urban Ivánné*, *Varjassy Arpadné*, *Vásárhelyi Janka*, *özv. Végh Aurélné*, *Virágh Lajosné*, *özv. Vörös Vidorné*, *Walder Gyuláné*, *Wadowszky Gusztávné*, *Benedek Arpad*, *Bogdanffy Béláné*, *Bachfelt Mátyás őrnagy*, *Benedicty Imre főhadnagy*, *Bácskay Béla dr.*, *Baross Zsigmond*, *Baross Ferenc*, *Beniczky Kálmán*, *Biró Albert*, *Bánhidny Jozsef báró*, *Czárán János*, *Czárán Zoltán*, *Chirke Lajos Csiky Tivadár dr.*, *Dániel Dezsó*, *Dániel Endre*, *Dániel Peter*, *Domány János*, *Dörner Emil*, *Deutsch Sándor*, *Faragó Rezsó*, *Groob Jenő*, *Hámory László dr.*, *Hesch Márton*, *Horkay István*, *Hunyár Algernon*, *Instiőr*is *István*, *Isztray Géza*, *Illés*

Zsigmond, Jakabffy Gyula, Jegassy Károly, Janovits Sándor, Kabdebó Antal dr., Krenner Zoltán, Keresztes Gyula, Kopár Ferenc, Kristóry János, Kreibig János hadnagy, Kastner Guidó főhadnagy, Kell Lipót dr., Kneffel Béla, Kolumbán Pál, Köpf Kálmán, Koszta Mihály, Kövér Antal, Laczay Gyula, Laczay István, Losonczy Zoltán, Liphay Gyula főhadnagy, Leitner Oszkár főhadnagy, Mandl Vilmos dr., Marhazy Miklós, Márai Sándor, Meszlényi Antal dr., Marossy Miklós, Nachtnébel Gyula, Neuman Adolf, Natland Bernat, Nyisztor Sándor, Ory Aladár, Petkó Zoltán, Percz Béla dr., Prihragny Elek h. kapitány, Peitzel Armánd főhadnagy, Reisinger Ferenc dr., Reitter Lajos, Réthfalvy Gyula, Réthfalvy Jenő, Ransburg Sándor, Rozsnyai József dr., Rátkovics Bodog hadnagy, Rab Akos főhadnagy, Sommer Nándor, Szalay Béla dr., Szalay Dezső dr., Szalay Arnold dr., Schröder Béla, Szabó Marton főhadnagy, Spatz Elek ezredorvos, Szilassy Ferenc hadnagy, Schiller Miksa kapitány, Salacz Iván főhadnagy, Szirmay László hadnagy, Szólósy István hadnagy, Tapolicsányi Kálmán, Tedeschy Viktor, Tallán Andor alezredes, Uray József, Venter Gusztáv, Verzar Sándor, Vojtek Lajos, Viski Pál, Vásárhelyi János, Weingärtner Károly százados, Wollerits Alfréd százados, Zilahy Gyula, Zubor Andor.

Kabdebó János bálelnök a következő meghívást teszi közzé: Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesületnek f. évi február hó 13. napján rendezendő táncmulatsága érdekében kérem a táncrendező bizottság tisztelt tagjait, hogy a végső szükséges intézkedések megbeszélése céljából f. év február hó 12-én d. u. fél 6 órakor a Millinium sörccsarnokban rövid értekezletre megjelenni sziveskedjék. **Kabdebó János** bálelnök.

A szegény tanulókat tölölésére ujabban a következő adományok folytak be:

Lukács Lajosné urnó: 1 üveg illatszer, 1 doboz füstölő, 1 naptár, 2 nipp. **Ifj. Dörner Jánosné** urnó: 1 képkeret, 2 virágváza és 2 hamutálca. **Velcsóné Gézané** urnó: 1 képkeret, 2 virágváza, 1 gyertyatartó, 2 hamutartó, 1 nipp. **Özv. Végő Aurélné** urnó: 1 cukortartó, 1 virágváza, 1 hamutálca. **Victorinus Bauer Hertschka**: 1 doboz finom levélpapír, 1 elegáns diszhómérő, 1 mahagoni fényképkeret, 1 karisbadi kép, 2 üveg tokaji, 1 üveg muskotály. **Hermann Gyuláné** urnó: 2 terítő, 2 zsebkenő, 2 üveg illatszer. **Schwellingraber Gizella**: 1 csomag szaloncukor, 1 piroszójás, 1 szenteltvíztartó, 1 levelehezék, 1 virágváza, 1 nipp. **Műlek Lajos** urnó: 5 személyes fekete készlet, 3 virágtartó, 1 nipp. **Popper Karolyné** urnó: 10 darab nipp. **Jakabffy Lászlóné** urnó: 1 tüpána, 1 faldisz, 1 gyufatartó, 1 virágtartó, 2 nipp. **Kositzky Viktor** ar: 10 korona a tombola céljaira. **Lukácsy Lajosné** urnó: 1 festett faldisz, 1 ridikül 6 csemege és 1 hamutartó, 1 doboz varróeszköz, 1 sótartó, 1 disztárgy. **Gellényi Ernóné** urnó: 1 kártyatartó simítóval, 2 virágváza 1 diszhómérő, 1 juxtárgy. **Dr. Kiss Lajosné** urnó (Vinga): 2 bronzszobor, 2 gypszszobor, 1 perzsely, 1 üveg illatszer. **Pék Ernóné** urnó: 6 drb. viráglegyező. **Wadowsky Gusztávné** urnó: 1 punsch készlet, 1 virágtartó, 1 kagyló, 1 regény 3 esdisztárgy. **Herzig Olga** urnó: 6 virágtartó, 1 levelehezék, 1 nipp. **Szalay Antoiné** urnó: 2 figura, 2 evélynómó, 2 sótartó, 2 doboz levélpapír, 5 drb. naptár.

(=) **A jótékony négyzet estélye.** Az aradi polgári jótékony négyzet által f. hó 15. és 16-án rendezendő jótékonycélú előadásra a színházi jegyek elárulása f. hó 11-én d. e. 9 órától 12 óráig, d. u. 2 órától 4 óráig megkezdődik a színházi pénztárnál. Továbbá kéretnek a tündértáblóban résztvevő összes szereplő urnók és urhölgyek, hogy szerdán d. u. 2 órakor a színházban tartandó próbán okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A **Selyem Agnes** próbái naponta délután 4 órakor teljes diszletezéssel fognak megtartatni. A karban szereplő urhölgyek és urak próbái pedig naponta délután 3 órakor tartatnak meg a színházi zeneteremben. **Csütörtök** délután 3 órakor kéretnek a Rákóczi-táblóban résztvevő közreműködők a színpadon okvetlen megjelenni. A tündértáblóbeli táncosok és táncosnők szintén kéretnek naponta két órakor a színpadon megjelenni.

Pénzhamisítók Pankotán.

(Leleplezett bűnszöveget.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 9.

A pankotai csendőrség az elmúlt napokban sikerült fogást csinált, amennyiben letartóztatott egy négy tagból álló pénzhamisító bandát, mely a saját ügyetlensége folytán, mondhatni önként szolgáltatta magát a különben is szemfüles csendőrség kezébe.

A banda tulajdonképpeni főbűnöse **Krecsov János** verseci lakos. A foglalkozását bajos volna kideríteni, mert egyedüli kenyérkeresete a pénzhamisításhoz szükséges gépek gyártása. Ő maga már nem készít hamis pénzt, csupán a gépeket állítja elő rendkívüli ügyességgel és a hamisításhoz szükséges egyéb eszközöket szállítja a megrendelőknek. A pénzhamisításon már túl van, mert e miatt már két esztendőt leült.

A specialitása az ötkoronás. Ő ugyanis kizárólag olyan gépeket gyárt, a melyekkel ötkoronásokat lehet előállítani. Üzleti köre Aradmegyére terjedt ki. Temesmegyében már nem mer kísérletet tenni ilyen gépek eladásával, mert ott nagyon ismerik s minden lépésére ügyelnek. Itt Aradmegyében még új ember volt.

Nemrégiben **Domsa János** és **Mozsik György** kereki lakosoknak adott el egy gépet 380 koronáért. A két kezdő azonban hiába kintozta a gépeket, a gyártmányok otromba, könnyen felismerhető pénzdarábok voltak. A két kereki ember elkeseredetten várta az alkalmat, hogy a verseci csalóval találkozzék és visszakövetelje a pénzt. A gép egyáltalán nem vált be.

A legutóbbi pankotai hetipiac alkalmával **Krecsov** újból eljött Pankotára egy géppel, hogy valakinek a nyakába varrja a gyöngye tákolmányt. Akadt is vevője **Petika György** pankotai ember személyében. A két üzletember megalkudott száz koronában, de **Petika**, aki ravasz, gyanakvó ember, nem akarta előbb kiadni a pénzt a kezébe, amíg a gép próbáját nem mutatta használhatóságának.

A próba megejtése végett beakartak tenni az ottani „Fehér Kereszt” vendéglőbe, amikor utközben találkoztak a két becsapott kereki emberrel, a kik haragosan követelték vissza **Krecsov**tól a 380 koronát. **Krecsov**, hogy utóbbi üzletét is biztosítsa, csitította a társaságot s egy pár üveg sörre meghívta őket a vendéglőbe. Ott aztán többet ittak a kelleténél, mire a két kereki ember megtámadta **Krecsov**ot s mivel pénzüket vissza nem kapták, alaposan elverték a mestert. **Petika György** a zavart felhasználta és a géppel együtt megszökött.

A visszamaradt pénzhamisítókat a községi rendőrség és csendőrség a községi házára kísérte, hol természetesen egymásra vallottak. Nem is kellett vallatni őket, mert szóváltás közben egész leleplezetlenül vetették szemére egymás bűneiket.

Petikat még akkor éjjel elfogták Magyaradon és többi társával együtt a csendőrség ma kísérte át a viligosi járásbíróshoz.

Érdekes, hogy **Krecsov** a csendőrségnek dicsekedett, hogy mily könnyű a pénzhamisítás. Ott előttük meglehetősen rövid idő alatt olomból egy új készüeket csinált, melyvel az előbbiekhöz hasonlóan elég ügyesen lehetett ötkoronásokat hamisítani.

A csendőrség folytatja a nyomozást az irányban is, hogy másoknak nem adott e el **Krecsov** gépet és hogy hány hamis ötkoronást hozott a társaság forgalomba.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Postásfiú és a hűga, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Józsi, bohózat. (Páros bérlet.)
Péntek: Józsi, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Józsi, bohózat. (Páros bérlet.)

* **Casanova.** Egy évig hevert a színház könyvtárában a *Casanova* partitúrája, hosszú pihentek **Mariot** és **Pietro** szerelmes dalai, de a feltámadásuk nem volt valami ünnepeles. Különbet érdemeltek volna. Készületlenül hozták elő a darabot, alig illett be főpróbának az előadás azon egy felvonást kivéve, amelyben **Z. Singhoffer** Vilma asszony, mint **Pompador** uralkodott a jeleneteken. **Fóthi Frida** először játszta **Mariot**-t, játékában, énekében a rossz akarat sem találatott bibát. **Békessy Gyula** ellenben készületlenül lépett föl az operett címszerepében, beszéde, mozdulatai, játéka bizonytalan volt, csupán tartalmas, erős, színes hangját dicsérhetjük meg ott, ahol nem felejtett el énekelni. **Zilahiné** igazán fejedelmi volt megjelenésében, ennében egyaránt. Az a két szerelmi kettős, melyet **Pogárral** és **Békessyvel** énekelt a második felvonásban, legszebb mozzanata volt az előadásnak. **Réza Lili** és **Bejczy** ma is elsőrangban játszottak, s ennyivel ki is telt a jó, amit az előadás nyújtott. (a.)

* **Szilassy Juliska** elszereződött. A *P. H.* írja: **Szilassy Juliska**, a Vigaszínház színiiskolájának volt növendéke, aki már másfél év óta **Zilahy aradi** társulatánál működött, virágvasárnaptól kezdve naiva szerepkörre Pécsre szerződött **Nádasi** társulatához.

A válság vége.

(A kibontakozás módjai. — Az obstrukció és a katonai javaslatok. — Alkotmányos elintézés. — A házszabályok megváltoztatása. — Lesz e új választás?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 9.

Határozott hangon s igen komoly, megbízható forrásból jön a hír, hogy a magyar válság immár befejezéséhez közeledik. A válság akár békésen, önként, akár pedig erőszakos eszközök igénybevételével de mindenképp megoldást fog nyerni.

Nincs ok kételkedni ennek a hírnök valóságában, mert hiszen az ország nem bírja tovább ezt a helyzetet, mely foizódó sebességgel közeledik a romláshoz a teljes erkölcsi és anyagi zűlléshez. Mindenki várja a megoldást és mindaki tudja, hogy ennek be kell következnie de hogy milyen módon, azt a helyzet vizsgálansága még sejtetni sem engedi.

A „Pester Lloyd” holnapi száma erre vonatkozólag rendkívül érdekes közleményben világítja meg a kibontakozás módját. Az említett lap ugyanis a következő értesülést hozza nyilvánosságra:

Politikai körökben hírlék, hogy a pos a remény, miszerint a delegáció tárgyalásainak befejezte után a magyar parlamenti obstrukció is meg fog szünni s az ujoncavaslatok alkotmányos uton elintézését nyerik. A mennyiben a válság ilyenén módormegoldást nyer, **Tisza István** gróf miniszterelnök kísérletet fog tenni a házszabályok megváltoztatása iránt, még pedig or formán, hogy a szólásszabadság ne cátoztassék, ellenben oly visszaélések, melynek a legutóbbi időben is előforitak, lehetetlenné tétessenek.

Bármily legyen azonban az eredménye ennek a kísérletnek, mindegyre össze fogják hívni ismét a delegációkat

május hóra és pedig ezuttal törvény értelmében Budapestre. Ekkor a delegációk az 1905. évi költségvetést fogják tárgyalni. Ha ezt a budzset a delegáció elfogadta s az ellenzék a parlamentben még akkor is lehetetlenné teszi a törvényhozás működését, akkor a miniszterelnök *okvetlenül felosztatja a Házat.*

Az aradi színtársulat új tagjai.

(Összehasonlítás Arad és Szeged közt.)

Arad, február 9.

A szính. irodából a következő sorokat kaptuk:

Az a támadás és szokatlanul éles hangú bírálat, melylyel a legutóbbi szính. bizottsági ülésen *Zilahy Gyula* igazgatót és egész társulatát illették, meglehetősen visszatetszést keltett, annál is inkább, mert bebizonyult és nyilvánvalóvá lett az, hogy a bizottság nem egy vádja igaztalan és rosszakarú volt. Így semmi körülmények között sem állhatja meg helyét azon állítás, hogy az aradi társulat a legrosszabb a vidéken; eddig is az első között volt, virágvasárnap után pedig kétségkívül egyike lesz a legjobboknak.

Nagyon időszerűnek tartjuk, hogy egy kis összehasonlítást tegyünk az aradi és szegedi színtársulat között, melyet legutóbb első helyen emlegettek a vidéken. A szegedi társulat a következőképp alakult meg a jövő idényre: *Székelly Irén* koloratur énekesnő, *Kiss Irén* vigjátéki színésznő, *Mészáros Giza* szubrett és naiva, *K. Árpási Kata* komika, *Cs. Almási Julia* drámai anya, *Kiss Mariska* társalgási színésznő, *László Gyula* jellemszínész, *Bihari Ákos* hős, *Mezei Péter* kedélyes apa, *Mezei Mihály* tenorista, *Leövey Leó* buffo komikus, *Pataki József* drámai apa, *Nógrádi Albert* bonvivant, *Hatényi Elemér* komikus, *Czakó Gyula* szerelmes.

Ez a teljes névsora a szegedi színtársulatnak, melyhez még két újonnan szerződött tag csatlakozik. Őszintén szólva, ebből a névsorból a legjobb akarattal sem tudunk *hat* elsőrendű művésznél többet kiválasztani. Múltán kérdezhetjük tehát, hogy ez az a fenomén művésztétel?

Ezzel szemben Aradon a jelenlegi társulat, melyből tudvalevőleg csak néhányan válnak ki, a következő új erőkkel gyarapodik:

T. Hadrik Anna fiatal drámai hősnő,
Felhő Rózi szubrett,
Szadai Ferenc jellemkomikus,
Arkossy Vilmos baritonista,
Ternyei Lajos fiatal hős, lírai szerelmes,
Márton Mikós tenorista,
B. Pákey Margit társalgási színésznő.

Ezeket kivül szerződött az igazgató egy *elsőrendű énekesnőt* — akivel a tárgyalások folyamán vannak — *Bejczyné* szerepkörére. Az aradi színtársulatnak tehát *nyolc új*, kizárólag elsőrendű tagja lesz virágvasárnapkor, akik a régiekkel karöltve hatalmas ensembliet fognak alkotni.

De visszatérve a szegedi színtársulatra, kétségtelen, hogy az összehasonlítás Arad javára billenti a mérleget, mert a fentiekben kívül itt vannak: *Zilahy Gyula*, *Zilahyné*, *Béke*, *Polgár*, *Bácsné*, *Bónis Lajos*, *Aranyossy Janka*, *Fóti Frida*, *F. Csigaházy Etel*, *Ligeti Vilmos*, *Pajor Agnes*, *Békéssy Gyula*, akik úgy egyénenként, mint együttvéve nagy művészi erőt képviselnek.

Mindezeket pedig szükségesnek tartottuk az igazság nevében konstatálni.

HIREK.

A temesvári hadtest mozgósítása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 9.

Riasztó hírek terjedtek el ma Bécsben. Arról volt szó, hogy az orosz-japán konfliktus egy *balkáni háborút vonna maga után*, s hogy ennek következményeként a *temesvári VII-ik hadtestet mozgósítják.*

Előre kell bocsátanunk, hogy ezt a hirt, mely cáfolatot nem, de megerősítést sem nyert, fenntartással közöljük, annál is inkább, mert a híradás a balkáni háborúról, mint eshetőségről szól, míg a temesvári hadtest mozgósítását már pozitívumnak jelenti. Meglehet, hogy a következmények rá fognak cáfolni a mi kételkedésünkre, de nekünk ebben a pillanatban az a benyomásunk, mintha az egész balkáni háborút valaki tisztán a mozgósítás kedvéért találta volna ki.

A hír különben, mely Budapestre is leiszivárgott a következőként szól:

Nincs kizárva, — mondja a bécsi hírforrás, — hogy az orosz-japán konfliktus befolyással lesz a balkáni kérdésre s hogy egy balkáni háború lesz a következménye. Bécsben sokan beszélnek, hogy a temesvári hadtestet legközelebb hadilétszámra emelik és mozgósítják.

Eddig a bécsi hír. Ehhez csak annyi a hozzáadnivaló, hogy ilyenfajta mozgósítási hírekkel már régebben találkoztunk, a mikor még az orosz-japán konfliktusról is csak úgy beszéltek, mint eshetőségről.

— **Törvényhatósági közgyűlések.** **Aradváros** törvényhatósági bizottsága holnap szerdán tartja február havi rendes közgyűlését, mely a tárgysorozat hosszúsága, s a megvitatandó ügyek természete után itélve, hosszabb lefolyásúnak ígérkezik, mint rendesen. Előreláthatólag vitát fog provokálni az *aradhegyaljai motoros vasút* és a *Weitzer-ügy*, de lesznek egyéb olyan ügyek, melyeknél felszólalások várhatók. A *vármegye* törvényhatósága szombaton, február 13-án tartja meg rendkívüli közgyűlését, a melyen valószínűleg a román vezérférfiak megfogják kísérelni, hogy a *talpasi* és a *siklózi* zendülésekkel előhozakodjanak. Tekintve azonban, hogy rendkívüli közgyűlésen csak a tárgysorozatba felvett ügyekről folyhatik a vita, szinte bizonyos, hogy a románok küzdelme rövid lélekzetű lesz.

— **Magyar miniszterek Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy tegnap este odaérkezett *Hieronymi Károly* kereskedelmi miniszter *Hollán Sándor* miniszteri titkár kísérelében, továbbá *Tallian Béla* földmívelési miniszter, a kit *Györy Loránt* titkár kísért fel. A két miniszter az újévi tisztelegéseket fogja végezni az uralkodóház tagjainál és pedig *Rajner*, *Ferenc Szalvátor* és *Lipót Szalvátor* főhercegeknél, valamint *Mária Terézia* és *Mária Józsefa* főhercegnőknél. Ő felsége ma 10 órakor *Tallian Béla* földmívelési minisztert magánkihallgatáson fogadta. A kereskedelmi és a földmívelési miniszter valószínűleg találkozni fognak ez alkalommal osztrák kolégáikkal. A két miniszter előreláthatólag két napig marad Bécsben és így csütörtökön este hagyják el az osztrák főváros t.

— **A városi tisztviselők szabadsága.** Az Arad város szolgálatában álló tisztviselőknek, valamint a kezelő és segédszemélyzetnek a nyár folyamán már valószínűleg meg lesz a joguk arra, hogy a szabadságidejüket ne kerjék, hanem követelhessék. A mai előkészítő

tanácsülés ugyanis e tárgyban azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a múlt nyár folyamán hozott, de a miniszter által megsemmisített határozatot olyképen léptesse életbe, hogy a miniszter utasítása szerint vegye fel a szervezeti szabályrendeletbe, illetve az ebbe való felvétel céljából adja ki a tanácsnak.

— **A sorozás elhalasztása.** A honvédelmi miniszterium a sorozások újból való elhalasztása tárgyában körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz. Ma érkezett ez a rendelet Arad város közönségéhez is. Utasítja benne a miniszter a törvényhatóságot, hogy miután az országgyűlés mindaddig nem szavazta meg az 1903. évi ujoncokat, dolgozzon ki a város új sorozási tervezeteket. Ezek az új tervezetek pedig úgy készítendők, hogy egyik szerint a sorozás *március 21-től április 30-ig*, a másik szerint *április 6-tól május 10-ig* legyen foganatosítható. A terveket e hó 29-ig kell a miniszteriumhoz betérjeszteni.

— **Tisza Lászlóné temetése.** Bécsből táviratozzák, hogy *Tisza István* gróf miniszterelnök holnap délután elutazik anyósa temetésére és pénteken tér vissza Bécsbe.

— **Az alkohol-ellenes mozgalom.** A pálinka- és tüdővész-ellenes mozgalom vezetői kéri Aradváros művelt közönségét, hogy *Eplinius* hamburgi tudósak holnap, *szerdán* tartandó érdekes felolvasására minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni. A felolvasás délután 6 órakor lesz a *Weitzer János-utcai* polgári fiúiskola nagytermében.

— **Az új makói plébános beiktatása.** A makói róm. kath. egyház újonnan kinevezett plébánosa, *Kayser Lajos*, tegnap foglalta el makói állását fényes ünnepségek között. Az új plébános reggel fél 8 órakor Arad felől érkezett Makóra. A hitközség e öljárássága Mezőhegyesig küldötséget menesztett főpapja elé. Makón nagy közönség élén *Farkas József* polgármester fogadta a város nevében tartalmas, szép üdvözlő beszéddel. Az új plébános az üdvözléseket meghatóttan köszönte meg. Az ünnepi istentiszteletet szent beszéd vezette be, melyet az új plébános nagy figyelem között mondott. Az ünnepi mise végeztével megkezdődtek a tisztelegések. Estefelé a lámpionos menetben rendkívül sokan vettek részt. Az ünnepi beiktatást este fél 8 órakor banket fejezte be.

— **A Sulkowszky-Tagányi per.** Ma volt az aradvárosi árvaszéknél *Joó Béla* árvaszéki ülnök előtt a *Sulkowszky-Tagányi per* második tárgyalási napja. A nyilvánosság kizárásával tartott ülésen *Sulkowszky József* herceg nejét hallgatták ki, majd *Tagányi Sándor* dr. neje került sorra. A tárgyalás este fél hétig tartott.

— **Képviselő-jelölések.** *Nagylakról* jelentik, hogy az ottani szabadelvű párt hivatalos jelöltjéül *Haase Antalt* kiáltotta ki. Kézdi-Vásárhelyről táviratozzák: Az *illyefalvai* kerületben a szabadelvű párt *Szentkereszthy Béla* bárót, a függetlenségi párt pedig *Nagy György* dr.-t léptette föl.

— **Órnagy és diákok afférje.** Zágrábról jelentik, hogy a „Svacsics” bécsi akadémiai horvát diákegyesület ma *Hahnel* órnagyhoz Petrinjába távirati uton kihívást intézett, mert az órnagy nyilvánosan kifakadásokat intézett a horvátok ellen. *Hahnel* órnagy szintén táviratilag értesítette a diáktestületet, hogy a kihívást *elfogadja*. A diáktestület most sorshuzás útján fogja kijelölni azt, aki az órnagygyal a párbajt megvívja.

— **A végvidéki magyarság megmentése.** Budapestről jelentik: A Lipótvárosi Kaszinó ama mozgalma, melyet a végvidéki magyarság fölsegítésére megindított, a legszélesebb körökben élénk visszhangra talált. Ez ügyben az este *Bánffy Dezső* báró elnöklöte által értekezletet tartottak a fővárosi társaskörök vezető férfiai a Lipótvárosi Kaszinóban. Az időszerű eszme

megpendítését a megjelentek tetszéssel és lelkesedéssel fogadták, s annak megvalósítására közreműködő üket kilátásba helyezték. Az alapelvek és tervezetek kidolgozására az értekezlet bizottságot küldött ki.

— **A Salacz utca adómentessége.** Az *Aradi Polgári Takarékpénztár*, amint már megírtuk, a Salacz Gyula utcabeli házak adómentességének meghosszabbítását kérte. Ehez azonban szükség van arra, hogy igazoltassák az utca megnyitásának közérdekű volta, amit a takarékpénztár egy, a város törvényhatóságához intézett kérvényében kért. Az előkészítő tanácsülés ezen kérés teljesítését hozta javaslatba a holnapi közgyűlésnek.

— **A polgári házasság ellenségei.** Ritkán esik meg, de mert megtörtént, följegyezzük. *Skublies Imre, Wenckheim Frigyes* gróf vezdasztije feleségül vette *Unterveger Irént*, *Unterveger Péter* békési orvos leányát. Az állami anyakönyvvezető a törvény rendje és módja szerint bertha a nevüket a házassági anyakönyvbe s azután felkérte a jegyeseket, írják alá a bejegyzést. Az aláírást mind a ketten megtagadták. A menyasszony azt is megmondta, hogy miért nem írja alá. Az ödes anyja nem engedte meg neki.

— **Temetés.** *Mayer Ede* kereskedelmi ügynököt, a kiváló zenekedvelőt ma délután fél három órákor temették el nagy részvét mellett. Az aradi filharmonikus egyesület tagjai *Mandl Vilmos* dr. alelnök, az Aradi Kereskedők Köre tagjai *Tedeschi Viktor* elnök vezetésével jelentek meg, ezenkívül az ismerősök nagy számmal.

— **A Párisi Áruház katasztrófája.** *Budapest-ről* táviratozzák, hogy a büntető törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott a *Párisi Nagy Áruház* katasztrófája nyomán megindult bűnügygyel. A vádtanács az összes terhelték ellen megszüntette az eljárást, a mibe az ügyész bele is nyugodott. A határozat ilyen formán jogerős.

— **Ismét bizottságszaporítás.** Abaujtornamagye árt *Arad* városához, hogy a hadsereg lozükségletének sikeresebb beszerzése céljából szaporítsák meg a lovatató bizottságokat és a csikotelepeket. Az átiratot pártólól terjesztik a közgyűlés elé.

— **Öngyilkos apacák.** Madridból távirják, hogy ott néhány nap előtt előtt egy feltűnően szép apáca, *Juzefa Domero* öngyilkossá lett. Az eset nagy feltűnést keltett, de még le sem csillapodott a szenzáció, máris hasonló újabb eset ismétlődött, még pedig szintén Madridban: egy *Dionisia de la Cruz* nevű apáca, aki igen előkelő társaságból lépett a klastromba, tegnapelőtt megfojtotta önmagát. A két apáca tettének okául elmeháborodottságot morordanak; mindig ezzel magyarázzák, ha valamelyik apáca megszökik, öngyilkos lesz, vagy más módon beszélget magáról. Tekintettel ennek a gyakori ismétlődésére, úgy látszik, a klastromi élet nincs jó hatással az emberi elmére.

— **Véres kardpárbaj Budapesten.** Egyik fővárosi vívóteremben, mint *Budapest-ről* táviratozzák, ma kardpárbaj folyt le, mely az egyik fél súlyos megsérülésével végződött. *Schön* Endre főgyógyász egyik fővárosi balon összevesztet *Röhner* Lajos tisztviselővel s az affért ma délután karddal intézték el. Schön a jobb fülétől a szájáig terjedő mély és súlyos vágást kapott.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Mária-Radna* aradmegyei községnek a szabadkikötő és rakodóhely kijelölése s használata tárgyában aikoott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **Megkerhácsolt képviselő.** *Zágrábból* táviratozzák, hogy a rendőrség kihágás miatt megbüntette *Milesics* volt polgármestert, aki az utcán kutyakorbácsos inzulálta *Schnapp* képviselőt.

— **Sikkasztó magánhivatalnok.** Bűnös utra tévedt magánhivatalnok jelentkezett tegnap éjjel Budapesten az ügyeletes rendőrtisztviselő előtt, ahol azt töredelmes vallomást tette, hogy főnököt, *Alföldi* Dezsőt, akinek ékszerüzlete van, meglopta. *Róth* Manónak hívják a könnyelmű

fiatalembe t. Vallomásában elmondta, hogy főnöke szombaton elküldte a Belvárosi Bankba, hogy egy 600 koronás csekket beváltson. Utközben szép leányismerősével találkozott, a ki panaszkodott, hogy nagy nyomorba jutott. Nagyon megsajnálta, elvitte magával a bankba, ahol a kapott pénzből 15 forintot átadott neki. Minthogy a teljes összeget már nem vihette haza, elszókött Bécsbe, ahol két nap alatt az egész összegnek a nyakára hágtott. Pénze utolsó maradványával aztán hazajött s önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták. Botlásáról értesítették főnökét és szüleit.

— **Apagyilkos fiu.** Rémes kiáltozásra futottak össze ma éjjel az emberek Budapesten a Tüzér utcában. A 48. számú házban aztán, ahonnan a kiáltozás hallatszott, rémes látvány tárult a szemük elé. *Szvacsen* Antal napszamos tizenégy sebből vérezve élettelenül fekött a padlón. Felocsolták, amire néhány percire magához tért és elmondta, hogy a fia, akivel folyton civakodott, összeszokkálta. Az azonnal értesített mentők a Rókus-kórházba szállították, a hol még az éj folyamán meghalt. Fia, a 22 éves *János*, aki a rendőrségen önként jelentkezett, azt vallotta, hogy az apja nagyon rosszul bánt vele, mert ő nem akarta azt engedni, hogy kicsapongó életmódját tovább folytassa. Keresményéből az öreg soha egy krajcárt sem hozott haza, ahogy megkapta, rögtön elitta. E miatt tett neki az éjjel is szemrehányást, amire az arcu ütötte. Erre a fejébe tódult a vér, nekiroant az apjának s eközben történhetett, hogy megszúrta. O azonban olyan felindulásban volt, hogy már semmire sem emlékszik. A rendőrség fogva tartotta.

— **Kegydíj helyét nyugdíj.** *Vastag* István aradi közrendőr özvegye kérvényt adott be a városhoz, kérve, hogy a neki megszavazott é aadó évi kegydíjat változtassa át a város nyugdíjra. Ezt a kérelmet az előkészítő tanács azzal a javaslattal adja a közgyűlés elé, hogy annak teljesítése elé ne gördítsenek akadályt.

— **A szerelmes pénztárosleány.** Fiatal, 19 éves leány tünt el ma a fővárosból. *Tóth* Katica pénztárosnő barátjéhez címzett levélben azt írja, hogy sablonos dolog ugyan az öngyilkosság, de hát a reménytelen szerelem olyan életuntá tette, hogy nem tud más módot az élet megszabadulásától. A Duna hajjai löze temetkezik. A rendőrség nyomozza.

— **Lenbach állapota.** Münchenből táviratozzák, hogy *Lenbach* alapota nem javult. A nagy mster béműködésének teljes elernyedése aggasztó. A beteg egyáltalán nem tud táplálkozni és a mesterségesen beadott ételeket, erősítő szereket nem tűri a gyomra. *Lenbach*nak nagy és kínzó fájdalmat vannak. Az orvosok elvannak készülve a legrosszabbra.

— **Porter kedvezménye farsangra.** Arról ismeri a közönség a Porter-céget, hogy mindig valami újítással lép elő a kereskedői világban. Így mostanában azzal teszi magát smét kedveltebbé a közönség előtt, hogy a farsang idejére az összes árucikkekre új, meglepően mérsékelt árakat szabott ki. Aki tehát ez időszereint Porter Vilmos Nagy áruházában a szabadság téren vásárol, az nagyon olcsón jut mindenhez. Cipők kalapok, ingek, női fehérnemű, kötékek, legyezők, illatszerek, harisnyák, fűzők, diszmnű és játékaruk, utieszközök, porcellán áru szóval minden cikk ugyszólván beszerzési áron kapható. Aki barátja az igazán olcsó bevásárlásnak nem fogja elmulasztani ezen alkalmat.

— **Házassági célból ismerkedni legbiztosabban** lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 filléért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hirlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest Erzsébet-körút 18. 326

— **Az aradi takarékos és segély-egylet** mint szövetség (Petőfi-utca 1.) i. évi február hó 10 től kezdve mindenkor d. u. 8—5-ig a fel-

számolás alatti 17 ik évtársulat egy törzsbetétjeért 156 koronát és 18 korona osztalékot fizet az igazgóság. 418

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Házagpótló, áldásos célú vállalat az „Országos Általános Pályázati Hirlap”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknek nincsen Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hird ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központositva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. *Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Közzétesznek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivataliszolgái, pénzügyőri, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbelyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők *főkkiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1 üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weiszna*l Aradon. 44

Rablevél az aradi brigádból.

(Esküvő helyett az áristomban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Panaszos sóhajok szálának Szeged felé az aradi vár börtönéből. Három tiszaparti magyar katonafiu eszi itt a rabság kegyerét. Nem bántották a másét, emberéletben nem tette: kárt, még csak a lába nyomát sem lépték át senkinek és mégis nehéz fogsága jutottak. A hazafiság rabjai ők: *Dóczi* Antal, *Macsó* István és *Csurka* Lajos, a három szegedi öreg utászkatona, akik állítólag magkoszorúzták a Kossuthszobrot. Ez a bűnük katonáéknál, állítólag mondjuk, mert még most sem bizonyult rájuk a bűncselekménynek minősített tett.

A rabkatonák egyike, *Dóczi* Antal, mivel hogy ő is ember, imádja a szabadságot, szereti édesanyját és hozzátartozóit, vasárnap szeretett volna hazamenni Szegedre. Igen, mert megírták neki könyekkel áztatott levélben, hogy a Szilléri-sugáruti feltetejű kis házban lakodalm lesz.

Az egyetlen életben levő nőtestvére, *Róza* férjhez megy. Osszejönnek a rokonok, jóbarátok, ismerősök s az új pár boldogságára kocintanak egyet és egy napra elfeledik a megélhetésért folytatott és mindennap megújuló küzdelmet, keserűséget.

A *Dóczi* Róza lakadalmát megülték vasárnap. Az öröm sugárzott mindenkinek az arcán, csak az özvegy anyja és a menyasszony volt olyan bánatos. Ugy érezték, mintha halottiban lettek volna, mert akit legjobban vártak, akit legjobban szerettek volna a keblükre ölelni, a rab fiut, nem volt ott. Nem engedték haza *Dóczi* Antalt. És míg otthon összezsenge a pohár, a rabkatoná az aradi brigád egyik cellájában papirost vett elő és sirva írta a következő levelet:

Szeretett anyam és testvéreim!

Drága sorait és küldeményüket megkaptam és fogadják érte halás fiui köszönetemet. Levélkükből megértem, hogy ma, vasárnap lesz a Róza esküvője Nagyon szeretnék, nagyon jó lenne otthon lenni az esküvőn, de hiába, rab vagyok, nem lehet innen elmennem. Ha haza segít az isten, majd utána pótolom. Legőszintebb szerencsekívánataimat küldöm az új házasoknak. En is, a *Macsó* is tiszteljük és csókoljuk mindnyájukat és az ismerősöket, maradok hű fiuk, Antal.

Ennyi a rabkatonának az egész levele. Többet nem tudott talán írni a keserűségtől,

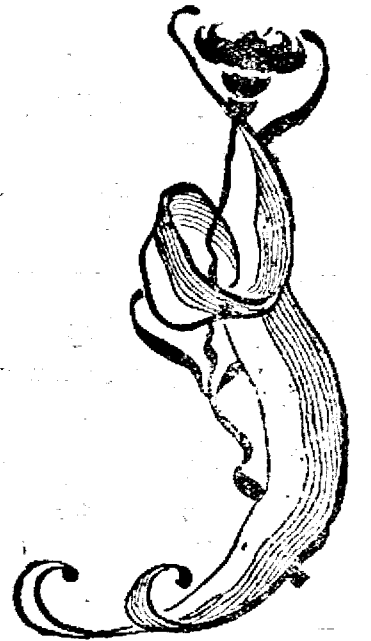

Leltár után

kiselejtezett — részben sérült vagy divatját mult áru rövid ideig igen olcsón kaphatók. — Vászonmaradékok a legfinomabb minőségig. Péntek délután szőnyeg-maradékok és sérült szőnyegek eladása.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Alkalmi bevásárlási forrás.
DEUTSCH IZIDOR
órák és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek. 92

1592—1904. kh.

Hirdetmény.

Felhívom az összes kereskedőket, valamint mindazokat, kik a közforgalomban a súlymérésre bármi néven nevezendő súly mértéket használnak, hogy ugy a mértéket, valamint az azokhoz tartozó súlyokat a folyó évre kötelező újbóli hitelesítését 1904. évi február hó 29-ig annyival is inkább eszközöltessék, mert ellenkező esetben a hitelesítetlenül talált mérlegek tulajdonosai ellen a kihágási eljárást megindítom s az 1879. évi XL. t. cz. 186. §-a értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal megbüntetem.

Arad, 1904. évi február 4-én.

Sarlot,
főkapitány.

Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a thealogyasztók, a Sultán rum és a Sultán thea keverékekkel készített élvezetes italról.

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsönöz. Ára egy fél literes üvegnek 80 kr., 1 literes üvegnek 1 irt 50 kr.

Sultán Thea,

mely ötféle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 deka 10 kr., 1/6 kiló 1 irt, 1/4 kiló 2 irt.

Tyukszem és szemölcs ellen

eddig páratlanul áll a híres és egyedül biztos szer, a **Hajós-féle**

ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára 35 kr. 162

Fenti szerek kizárólag kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más't nem szívhat.

legjobb valódi francia 283

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Minden nagyobb gyógyszertárban kapható.

Raktár: Gutori Földes Kelemennél.

Van szerencsénk ezennel közölni, hogy Aninal rudvasunk és Resiczai lemezeink

a hatóságilag bejegyzett

„Korona farkas“ minőségi védjeggyel

vannak ellátva, mit figyelembe venni kérünk. 8472

Szabadalmazott osztrák-magyar állam vasuttársaság magyar bányái, utái és uradalmainak igazgatósága.

Kiadó.

Szt.-Pál-utcza 3-ik sz.

Rédl-féle sarokházban

az emeleten egy 3 utcza szobából és kellő mellékhelyiségekből álló

erkély-lakás

f. évi május 1-től

továbbá ugyanott két utcza

pinczehelyiség

nyomdának, sütő- vagy más műhelynek alkalmas 436

azonnal kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

APRÓ HIRDETESEK.

Üzlet lebontás miatt

divatos fűzők fél árban kaphatók. Brassay testvéreknél, ugyanott üzleti állványok is eladók. 428

A város központjában

világos, nagy butorozott szoba, külön bejárattal, mely esetleg irodának is megfelel, márczius 1-től kiadó. Bővebbet a házmaster, Andrassy-tér 3. a Nádor szálló mellett, a Reinhart butorgyárral szemben. 433

Lujza-utca 2. sz. a.

egy ház, 5 szoba, fürdőszobával május 1-re kiadó. 443

Szliács.

Hallgatása indokolatlan. Közlött cím meggondolatlan. Mellőzze feltevéseit. Elhallgatottat jeliratozza. Mély bánatot lát, nem haragot. Megnyugtató módját szabad sejtene? Nem képes még ridegebben írni. Válasz. 444

389—904. sz.

Mosóintézet béradási hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok központjában létező mosóintézet helyiségei (mosókonyha, vasaló szoba, padlás stb.) a hozzá tartozó lakással folyó évi márczius hó 4-én délelőtt 10 órakor Mezőhegyesen tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás útján bérbeadtnak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott s a megajánlott haszonbérösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott ajánlatok márczius hó 4-én d. e. 10 óráig a ménésbirtok igazgatóságához nyújtandók be.

Pályázni szándékozók figyelme azonban felhívatik, hogy az ajánlatok elbírálásánál nem a bérösszeg nagysága, hanem főleg a kifogástalan kiszolgálást biztosító garantiákra és a ruhamosás és vasalás terén szerzett szakértelemre lesz a fő súly helyezve, miért is e követelményeknek való megfelelést okmányokkal igazolni tudó pályázatok előnyben részesülnek.

Szerződési feltételekről legcélszerűbben szóbelileg a ménésbirtok igazgatósága ad részletes felvilágosítást, mely alkalommal az ez iránt érdeklődők a bérlet tárgyát képező helyiséget is megismerhetik.

Mezőhegyes, 1904. évi február hó.

A m. kir. áll. ménésbirtok igazgatóság.

441

Aradon, a város központján, az **Andrassy-téren** egy jó forgalmu

korcsma-üzlet,

nagy udvar, kocsiszin és istálló május 1-től, esetleg hamarabb is

kiadó.

Ugyanitt egy nagy bolt helyiség is kiadó.

Bővebbet Andrassy-tér 4. sz. alatt. 442

+ Elzsírosodást +

ártalmatlanul eltávolít annélkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírmentesítő theája. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bérmentes (utánvételes) küldés. Ludwig Thiele Droguist, Mannheim. 3491

Nagy arany-, ezüst- és ékszerjavító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban létezőt **Papp Kálmán utóda**-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-féle áveg-udvarba)

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentul is mindenemű javításokat olcsón és pontosan eszközök, valamint régi törött arany és ezüstneműt legmagasabb árért veszek vagy újá alakítok. 53

A n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Aradmegyében lévő

'Menyházai fürdő' vendéglője

külön, szobái és fürdői külön, vagy együttesen az **1904. évi május hó 1-től** egy vagy több évre ajánlat útján

haszonbérbe kiadó.

Az ajánlat, melyhez 10% bánatpénz csatolandó, f. évi márczius hó 31-ig küldendő a borossebesi uradalmi felügyelő-séghez, hol a bérleti feltételek is megtekinthetők.

Borossebesi uradalmi felügyelőség.

435

ALAPITTA TOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 78

ALAPITTA TOTT 1890.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető- orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vöröszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 49

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogsírtott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát eszközölni. 118

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

R U N

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.